

INSTANTNÍ PROGRAMY

Úvod k řadě:

V druhé části roku jsme si pro vás připravili řadu od H. Halfase, která se týká uzdravení. V prvním díle to bude uzdravení hluchého.

Obrázky jsou barevné, proto jsme je pro vás připravili ke stažení na <http://www.evangelnet.cz/materialy/mladez/programy/biblicke/obrazy>. Více informací také na webových stránkách Bratrstva.

UZDRAVENÍ HLUCHÉHO

Pavel Jun

První dojem. O ČEM TO JE? Z ČEHO USUZUJETE?

Uzdravení hluchého, němého, hluchoněmého.

KTERÁ POSTAVA ZAUJALA, ZARAZILA? Dovedete si vybrat si svou figuru?

Je to o hluchotě (hluchoněmotě – v hebr. jedno slovo pro to).

Souvisejí hluchota a němota spolu? Kdo se narodí hluchý, těžko se naučí mluvit.

Ústa mluví, uši slyší. Když uši neslyší, ústa mohou mluvit, jak chtějí. Když ústa nemluví, uši jsou k ničemu.

SROVNEJTE ZRAK A SLUCH. Zrak má hrozně „daleký svět“. Vnější.

SROVNEJTE POCITY A SLUCH. Pocity znamenají jen vnitřní svět. Sluch je „uprostřed“. Prostředkující.

CO BY VÁM VADILO NEJVÍC, KDYBYSTE BYLI HLUCHONĚMÍ.

- Člověk by se těžko dorozuměl. Svět by pro něj byl cizí.
- Měl by podezření. (hluší lidé bývají podezřívaví – co si o mně vyprávějí...?)
- Neschopnost se dorozumět, zachytit z okolního světa signály, neschopnost vnímat protějšek jako živý protějšek, který zve do akce...
- Uzavřenost (do) vlastního světa. Druhý se tam těžko dostane.
- A já se druhého nedovolám. A nedokáži odpovídat. Nemohu se „vyjádřit“, sdělit.
- Samota.
- Neschopnost vyjádřit se.
- Těžko překonává odstup, který mezi ním a druhými je. Není komunikace, společenství.

Může člověk slyšet – a neuslyšet? Může umět mluvit a přesto oněmět?

Nemusí rozumět. (K slyšení je potřeba pochopení)

Nemusí chtít mluvit. Hořké mlčení, ze vzteku, hněvu, zranění.

Může oněmět hrůzou.

Patří k němotě a hluchotě ticho?

Nejen. Může být spousta hlasů uvnitř (hořkost), které přehluší to, co se říká a mohlo by slyšet.

Může to být nejen „osud“ (nemoc), ale i vina, rozhodnutí?

Není to často trochu tak, že jde o to, co člověk do svého života, srdce pustí, co se mu tam může dostat, a najde to tam odpověď? Co zkreslím tak, že ...

Nejsou hluchoněmí také „z vlastní vůle“ a vlastní vinou? Nenechávají se ohlušit? Nemohou se do ucha, do srdce dostat falešné tóny?

Jaké je rozdělení obrazu? Mohli bychom si ho nějak rozdělit? Nalevo sněží, uprostřed voda, praskají ledy, sněžienky, ...

Sedm osob, dvě zvířata na pozadí zimní krajiny.

V pravé polovině dominuje Kristovská postava, naproti ní „věž“ chlapců. Která postava vás zaujala nebo zarazila?

Zvláštní roli hraje vše převyšující blázen (harlekýn).

Na straně Kristově je jediná dívka obrazu.

Nad Kristovou hlavou, ve středu obrazu, vidíme zvláště zašifrovanou věc, kterou drží harlekýn.

„Uzdravení hluchoněmého“ se jmenuje obraz. Který to je?

Ale všichni různým způsobem mají problém se slyšením a mluvením. JAKÉ?

Zašitá ústa, sevřená ústa, soustředěné naslouchání pomocí bubínku, naslouchátka, sluchátka, postižený chlapec,

Každá postava má něco. Skoro každá. Kristus svitek. Chlapec tamburínu, naslouchátka, dívka psa, chlapec papouška, prak...

Kristus (i zde v románském stylu) ukazuje levou rukou na jednoho chlapce, zatímco v pravé drží svitek (u Agethen vždy). Výjimečně levou rukou ukazuje gestem uzdravujícím.

Kdybyste měli říci, kdo je na tom nejlíp, kdo na vás nejlíp působí – **chlapec s tamburínou**. Dívka s naslouchátky. Chtěl jí poslouchat.

- Ježíš ukazuje na jednoho chlapce. Ten chlapec má být hluchoněmý. Zavřel také oči. Vše, co jej nyní spojuje se světem ještě, je jeho hmat. Proto je jeho ruka na bláně bubínku. Jeho zvuk nemůže slyšet, ale cítí vibrace. Špičkami prstů cítí tvrdě a opatrně zaznívání tónu.

Co ostatní vedle slyší, on musí vnímat skrze ruku vším soustředěním. Ne jako hlas a zvuk, ale jako fyzikální jev, který mu ukazuje příčinu, ne projevení. Vyloučen ze světa řeči, hudby, zvuků. Stále ticho.

Když se na to spolehne, pak slyší přesto asi víc než v hluku se utápějící, ohlušení lidé v jeho okolí. S tím má svou zkušenost...

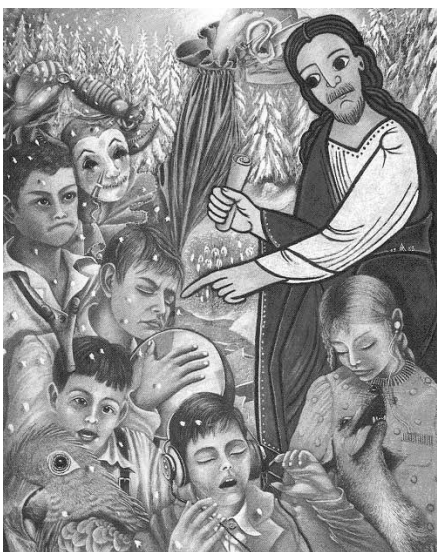
I když se tento obraz jmenuje „uzdravení hluchoněmého“, ukazuje Ježíš právě na tohoto chlapce, který je ponořen hluboko do mlčícího světa, tedy právě nepřijímá řeč. Je zde div vzdán? Nebo jaká paradoxie vstupuje do obrazu? Ne, nic není negováno. Tento Kristus je Kristem všech. Třeba *chlapec s bubínkem ani dívka s naslouchátky* nepřijímají svůj sluch zpět, přesto je ukazuje obraz *v pokoji, který je nechává jako lidi uzdravit se*: být otevřený, sensiblní, „schopný slyšet“ v hlubším smyslu.

Stojí jim to za to, dokážou to... soustředit se... k druhému, ke světu, k Ježíšovi...

- Jinak se jeví *chlapec s prakem na krku*. Bojovná dětská hračka, kterou se dá zranit nebo něco zničit. Sevřená ústa chlapce ukazují vzdor: *nechce slyšet* – je němý oběma ušima pro lepší poznání a v své zarputilosti i němý k ostatním.

Sevřená ústa, něco zamýšlí... Jiní mají něco „svého“, milého, papouška, zvíře, hudbu, tamburínu.

- Dole nalevo vidíme jiného chlapce, jehož výraz svědčí o *duševní slabosti*, snad také

proto, že od mala neslyšel. Tak dodnes neslyší a nemluví a je odkázán na lidskou pomoc. Má něco společného s papouškem před ním, nebo jak máme vykládat papouška? Papoušek napodobuje, zůstává imitací, kterou nic neprojevuje. Žvatlání postiženého chlapce může znít podobně, přesto zůstává rozdíl, že tento ubohý chlapec je pro přivracení se a lásku tím citlivější a odpovídá rukama a očima na ně, jak jen ubohý člověk to dokáže.

- Vedle něj vidíme *spolupřípitele*. Nasadil si walkmana, poslouchá se zavřenými očima, jestli něco bude slyšet. Slyší hudbu, nebo zvuky nebo nic? Nebo nechce slyšet jiné?

- I *dívka* u Ježíšových nohou může sotva co slyšet. Má naslouchátka, aby aspoň něco... Je soustředěná a klidná. Snad se ponoří na další cestě životem do tohoto bezeslovného mlčení; jestli pak si pamatuje utěšující a uzdravující ruku?

A pes před ní? Nepřipomíná „slyšení a přesto nerozumění“ ostatního stvoření? Neodkazuje jeho vytí na bytí bez řeči stvoření, které tu s ním tolik nemocných sdílí? Nebo

lz 53,10, kde „strážci lidu“ jsou nazváni němými psy, protože nepozorují, ... Kdo se má nechat psem probudit?

- Opět *harlekýn* se zašitými ústy, jehla vězí v koutku úst. Bláznovskou čepičku s oslíma ušima. V pravé má velkého škvora, v levé papír se záhadným obrazem. Je to citát z Boschova obrazu – tam je na pravém křídle triptochona ze dvou ohromných uší, probodnuté šídlem, s ostrým nožem mezi. Pod tímto ušním spřežením je pohřbeno mnoho nahých bezmocných lidí. ... Neví se, co je význam. Do jednoho ucha dala už sotva znatelnou malou opici. „Pro mě jsou to uši, které jsou otevřené pro fámy, pověsti. Ty zraňují nebo ničí, to se vyjadřuje nožem, ale také pod uchem utlačeným člověkem“. Opice v uchu (analogicky „blecha v uchu“) obsahuje představu že degraduje člověka, o kterém se mluví. V každém případě to jsou uši bez hlavy. Místo toho jsou na obou stranách nože, zakouší ale samy také zranění (propichujícím šídlem znázorněno – tím, co do nich vniká.

- Harlekýn ukazuje vztyčenou rukou tento citát z Bosche. Škvor, ušák– dejte si pozor, abyste nenasadili druhému do ucha takového škvora. Je to obraz pro neklidnou, zraňující, zničující myšlenku. Obraz v druhé ruce ukazuje, co by mohlo být následkem.

Teď chápeme i proč si zašil ústa. Ať nepřejde nepravé, zabíjející slovo. *Rub moci slyšet a mluvit*: zneužití bezuzdnosti.

Ty uši drží tak, jako by je nastavoval Ježíšovi?

Zimní krajina. Se sněhem nalevo. U Ježíšovy ruku roztál. Na řece se láme led, a ukazují se sněženky jako první předzvěst jara.

Proč zima? Chlad symbolizuje samotu? Není život.

Na Ježíši je vidět lítost, soucit, ledy tají. Dotkne se ho, nejen přes něco, neurčitý zvuk bubínku, ale přímo...

Této metodě se říká od života k textu, nebo také vidět, slyšet, jednat, a jde v ní o to, aby jednotlivci nebo skupina dokázali nahlížet svou vlastní životní zkušenost z Božího hlediska, z pohledu Božího slova. A aby podle Božího pohledu dokázali konkrétně jednat. Není to metoda snadná, vyžaduje skupinu mládeže, které o něco jde, která hledá Boží vůli, bere vážně svoji křesťanskou existenci v tomto světě. A nebo která má před sebou konkrétní výzvu, úkol.

Protože je tento způsob práce s biblí náročný na otevřenost a spolupráci skupiny, navrhuju, aby byly na schůzce mládeže hry, zkrátka ty veselá a dynamické části, zařazené hned na začátek. Dobré je si taky zazpívat, popovídat, pomodlit se.

Na začátku moderátor skupině krátce vysvětlí cíl této metody a přejde se k prvnímu bodu: VIDĚT. Každý z účastníků může v tuto chvíli vyprávět ostatním o nějaké své zkušenosti či příhodě z poslední doby, která je nějak významná. A je jedno z jaké oblasti – ze školy, práce, volného času, rodiny, sboru, partnerského života.../např. začala jsem cítit, že jsem ve sboru důležitá, velkou náhodou jsem našel ztracený batoh, přemýšlím, jak znovu začít apod./ Důležité je, aby to byly zkušenosti účastníků, na kterých se sami podílejí, nebo se jich osobně týkají. Pak je třeba, aby se skupina pro některou z těchto zkušeností rozhodla – rozhovorem, nebo třeba i hlasováním. Zvolené téma je dobré vyjasnit – rozhovorem, dotazy.

Pak vyzveme účastníky, aby o dané věci tiše přemýšleli před Bohem – krátce. Pak je prostor, aby každý řekl /zпамěti/, které místo z bible mu to připomíná, který biblický oddíl by mohl pomoci. Z navržených oddílů je třeba vybrat ten /ty – může jich být i víc/, se kterým/i/ bude skupina dále pracovat. Jestliže se to nezdaří zпамěti, nebo hledáním v bibli, přijde na řadu např. konkordance, biblický slovník. O vybraném biblickém oddíle se pak rozvine rozhovor, pracujeme s ním a je jedno, jaký způsob použijeme. Cílem této fáze je, získat Boží pohled na danou zkušenost, problém. SLYŠET – co nám do této situace Bůh skrze zvolený oddíl chce říct.

A pak přichází to nejobtížnější. JEDNAT Na základě zvoleného biblického oddílu hledat konkrétní kroky, který můžeme udělat. Z praxe vím, že tady s konkrétními kroky bývá často problém. Účastníci navrhuji jako řešení daného problému např. víc chodit do kostel, častěji číst bibli... Dobré proto je, předem upozornit na to, co říká slovník cizích slov: konkrétní je: představující něco uchopitelného, smysly vnímatelného, prostorově i časově určitého. Takže se ptáme, co je naším úkolem, kdo to udělá, kdy...

Příklad: tuto metodu jsme použili se studenty /celkem z 5 různých církví/ na začátku misijní práce na UTB ve Zlíně. Ve fázi vidět jsme poměrně snadno zvolili téma nového začátku – naší práce. Pracovali jsme s těmito bibl. texty: Ž 95, 8, Mt 26, 41, 2 Pt 2, 9. Božím pohledem na náš problém se stala výzva bděte a modlete se. Jako konkrétní problémy jsme viděli pokušení, že bude každý z nás chtít zviditelňovat svoji církev místo evangelia, že když to nepůjde, tak se na to vykašleme, že nám půjde o prachy, že bude hodně programů a málo vztahů. Proto jsme si stanovili pravidelné modlitební chvíle, společné biblické a uložili si, že spolu musíme mluvit otevřeně a jasně pojmenovávat, co je problém. A taky, kdo z nás bude druhým co připomínat. A svorně pracujeme už třetí rok. Zkuste to taky.